

زیر آسمان فیروزمای

دلایل استعفای درویش از شورای عالی سینما

● **شرق:** احمدرضا درویش، فیلم‌ساز در نامه‌ای خطاب به علی جنتی، وزیر ارشاد، استعفای خود را از شورای عالی سینما اعلام کرد.در متن این استعفا که شش روز بعد از پایین‌کشیده‌شدن فیلم «رستاخیز» (۳۰ تیر ۱۳۹۴) از پرده سینماها نوشته شده، آورده است:

جناب آقای دکتر علی جنتی
وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی؛
با سلام
بدین‌وسیله استعفاي خود را از شورای عالی سینمای ایران اعلام می‌دارم. از آنجا که انتصاب این جانب به عضویت شورای عالی سینما توسط جنابعالی، در ابتدای سال گذشته، نه به‌صورت حکم مکتوب، بلکه به‌صورت شفاهی و از طریق رسانه‌ها اعلام گردید؛ طبیعی است که خود را مجاز به نشر این استعفا می‌دانم. دلایل این استعفا به شرح ذیل است:
۱. تبدیل معاونت امور سینمایی به سازمان امور سینمایی و تشکیل شورای عالی سینما (به ریاست رئیس‌جمهور) در دولت قبل، تصمیمی بود که به نظر نمی‌رسد با کوچک‌سازای دولت حَسَبِ اصل ۴۴ قانون اساسی و برنامه پنجم توسعه تطبیق داشته است. بدیهی است چنین اقدامی می‌تواند موجب تورم در دیوان سالاری، به‌وجودآمدن فاصله میان اهداف و مأموریت‌ها و به‌دروغتن منابع انسانی، مالی و فساد اداری پنهان شود. از آنجا که عضویت این‌جانب در شورای مزبور در ابتدای تشکیل دولت تدبیروامید صورت گرفت، این‌جانب با هدف تغییر در روندهای ناکارآمد، بنا را بر تعامل و همکاری قرار داده، مسئولیت فوق را پذیرفتم؛ ولی متأسفانه در حیطه عمل تاکنون نه‌تنها تحول و تغییری در رویکرد مسئولان درخصوص ساختارهای معیوب گذشته مشاهده نگردید، بلکه مفاد آیین‌نامه‌ی اجرایی شورای عالی سینما نیز به اجرا درنیامد. در طول تشکیل شورای عالی سینما در دوره جدید، یک جلسه معارفه میان دبیر و اعضای حقیقی تشکیل و در جلسه دوم کمیته‌های چندگانه شکل گرفتند که نتایج آن بر این‌جانب و اکثریت اعضا پوشیده است. همچنین گزارش روشنی از عملکرد شورای فوق، اعلام نگردیده است!

۲. با تشکیل دولت تدبیروامید و ترسیم افق‌های جدید در رویکردهای فرهنگی و هنری در بیانات رئیس‌جمهور محترم، چشم‌اندازی پرامید پیش‌روی هنرمندان و نخبگان قرار گرفت. ولی متأسفانه این امید به دلیل عملکرد جنابعالی و سایر مسئولان فرهنگی ذی‌ربط تبدیل به یأس و تزییق ناامیدی در اصحاب فرهنگ و هنر شد. نمونه بارز این عملکرد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی عدم وجود ضمانت لازم اجرایی و حقوقی در صدور مجوزهای صادره و بلاکلیفی مادی و معنوی صاحبان آثار هنری در لغو مجوزهای صادره از سوی آن وزارت می‌باشد. درحال‌حاضر نمونه روشن آن توقف و جلوگیری از ادامه نمایش عمومی فیلم سینمایی «رستاخیز» در سینماهای سراسر کشور است! فیلمی که با هدف ترویج فرهنگ عاشقوا، توسط عاشقان نهضت امام حسین (علیه‌السلام) در بخش خصوصی ساخته شده است. اثری که به قول جنابعالی و مدیران ارشد سازمان امور سینمایی، فیلمی تأثیرگذار برای انتقال پیام حسینی و اسلام رحمانی به‌جامانده به شهادت رئیس سازمان امور سینمایی و ریاست محترم کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی، فیلم رستاخیز با فتاوی مراجع عظام مطابقت داشته و همه مجوزهای قانونی را کسب نموده است. ایجاد پرسش، ابهام و تردید در افکار عمومی نسبت به مسئولان فرهنگی کشور و ساحت محترم مراجع تقلید، اختلال در سازوکارهای اکران فیلم رستاخیز در ایران و عرصه بین‌المللی و قرار از مسئولیت‌پذیری، از نتایج این تصمیم شتابزده است؛ که لاجرم خسارت‌های معنوی و مادی آن بر عهده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی خواهد بود. طبیعی است در چنین شرایطی ادامه عضویت این‌جانب در شورای عالی سینما که مأموریت اصلی آن صیانت از دستاوردها و تعمیق زیرساخت‌های سینمای ملی است، توجیهی ندارد.»

در ادامه نیز سخنانی که وزیر فرهنگ درباره فیلم «رستاخیز» مطرح کرده آمده است:

سخنان جناب آقای دکتر علی جنتی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره فیلم رستاخیز: ... «امیدوار هستم که این فیلم طلیعه ساخت فیلم‌های دیگری باشد درزمینه تاریخ اسلام و عرضه به دنیا قطعا این فیلم در بین همه مسلمانان دنیا جایگاه خودش را پیدا خواهد کرد.» (سخنرانی وزیر ارشاد در نمایش ویژه رستاخیز برای هیات‌دولت در شب اربعین سال ۱۳۹۲)
سخنان جناب آقای دبیر حجت‌الله ایوبی، رئیس سازمان سینمایی درباره فیلم «رستاخیز»: ... درویش در تمام‌مر‌احل ساخت فیلم از نگارش فیلم‌نامه تا ساخت، در تماس با علما و روحانیون در سطوح مختلف بود ... صدور پروانه نمایش فیلم در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی پس از بازبینی و کسب اطمینان از انجام همه اصلاحات، با جزییت شرعی و براساس فتاوی معتبر صورت گرفته است... (۲۳ تیر ۱۳۹۴)

سخنان حجت‌الاسلام والمسلمین سالک، ریاست محترم کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی درباره فیلم «رستاخیز»: ... در بحث‌های حاکمیتی فقط نظرات امام(ره) و مقام معظم رهبری مورد توجه است ... مشکل اکران رستاخیز حل شده، اما رویکرد کلی باید بر این محور باشد که هنرمندان به نگارش فیلم‌نامه‌های مذهبی و فاخر که منجر به هدایت جامعه می‌شوند، تشویق شوند و بنابراین نباید به‌گونه‌ای برخورد شود که این قشر جرئت حرکت به سمت سوزه‌های تاریخی و مذهبی را از دست بدهند.(۲۳ تیر)

شرق: روز گذشته، احمدرضا درویش پس از پنج ماه متن استعفای خود از شورای عالی سینما را رسانه‌ای کرد. او بعد از پایین کشیده‌شدن فیلم «رستاخیز» توسط وزارت ارشاد از پرده نمایش در اولین روز اکران این فیلم، نسبت به این رفتار وزارت ارشاد معترض شده بود و این اعتراض همچنان ادامه دارد. در همان ایام، شنیده می‌شد که درویش از شورای عالی سینما نیز استعفا کرده ولی این استعفا تا دیروز رسانه‌ای نشده بود؛ در جدیدترین اعلام موضوع درویش، او تصمیم گرفت متن استعفای خود از شورای عالی سینما را رسانه‌ای کند. وزیر ارشاد نیز در روزهای اخیر، نظر رئیس‌جمهور درباره فیلم «رستاخیز» را نقل کرد: اصلاحات درباره فیلم رستاخیز باید انجام شود. این موضوع تنها نظر من نیست و نظر مجموعه مسئولان نظام است. حتی آقای رئیس‌جمهور نظرش این است که می‌توانند هاله‌ای از نور بر چهره حضرت ابوالفضل(ع) بیندازند.

او درباره این موضوع که آقای درویش کارگردان فیلم «رستاخیز» درباره اظهارات اخیر سخنگوی وزارت ارشاد که گفته است توپ در زمین درویش است و این وزارتخانه اقدامات لازم را انجام داده، گلایه کرده است، افزود: از نظر محتوا، هیچ مشکلی با فیلم «رستاخیز» نداریم و حتی با اینکه این فیلم در خارج از کشور با دوبله انگلیسی یا

گفت‌وگو با احمدرضا درویش

فرهنگ و هنر را به توپ‌بازی تقلیل داده‌اند

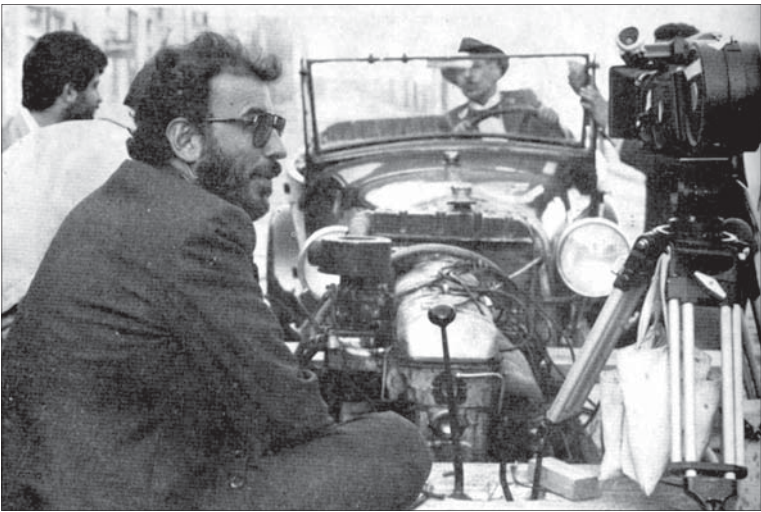

عربی یا به زبان‌های دیگر به نمایش درآمده است، نیز مشکلی نداریم. اما درویش روز گذشته در گفت‌وگو با «شرق» درباره چرایی به تعویق‌انداختن انتشار متن استعفای خود از شورای عالی سینما تا امروز، می‌گوید: این متن تا امروز منتشر نشد چون آن زمان فکر می‌کردم اگر صبر کنم همه چیز حل خواهد شد، ولی ظاهرا آقایان تصمیم ندارند چیزی حل شود و به قول خودشان، توپ را در زمین

به بهانه سالگرد درگذشت زنده‌یاد علی حاتمی

فیلم‌سازی از جنس ایران

فرانک آرتا

بود که زبان ادبیات نمایشی ایرانی را احیا کرد؛ سنتی که در ایران چندان قدیمی نبود. امروز جای پای او را در نوشتار و گفتارهای فیلم– سریال‌های تاریخی می‌بینیم. او ادبیات ایران را خوب می‌شناخت. روی واژگان تأکید می‌کرد. به قول عزت‌الله انتظامی: «علی می‌گفت کلمات باید مثل جواهر از دهانت خارج شوند.» آخرین فیلم ناتمام او «جهان‌پهلوان تختی» بود؛ فیلمی که مثل سرگذشت خود پهلوان تختی با مرگ حاتمی در هاله‌ای از رمزوراز قرار گرفت. این فیلم ۳۴ دقیقه‌ای به‌جامانده از حاتمی، درباره شخصیت تختی بود. بعد از مرگ حاتمی، بهروز افخمی آن پروژه ناتمام را دنبال کرد. منتها این فیلم درباره تختی و علت مرگش نبود و نه خود تختی. به‌هرحال تاریخ بازی‌های غیرقابل‌پیش‌بینی دارد.

مرتضی شایسته، مدیرعامل مؤسسه هدایت‌فیلم که سه فیلم «مادر»، «دل‌شدگان» و «جهان‌پهلوان تختی» را تهیه کرده، در واپسین روزهای زندگی علی حاتمی در کنارش بود. او درباره آرزوهای حاتمی به «شرق» گفت: «آرزوی او ساخت فیلمی درباره حضرت محمد(ص) بود با نام «آخرین پیامبر» که فیلم‌نامه‌اش پیش ماست. دیگری «ملکه‌های برقی» بود و دست‌آخر «گاردن‌پارتنی» که متأسفانه دست اجل مهلت نداد.»

این تهیه‌کننده سینما در ادامه درباره خلقیات این فیلم‌ساز گفت: «من افتخار داشتم که در کنار ایشان باشم و همکاری کنم. علی حاتمی به‌شدت اخلاق‌گرا و صبور بود. با وجود رافت در رفتارش بسیار جدی و حرفه‌ای عمل می‌کرد. می‌توانم بگویم

فیلم‌ساز انداخته‌اند! حالا ظاهرا این توپ، توبی جنکی است و حکایت از یک اعلام جنگ دارد. پیش از این فکر می‌کردم در فضای تعامل و گفت‌وگو می‌توان راه‌حلی جست اما ظاهرا دولت محترم متوجه مسئولیت‌های خودش نیست. دولت مصلحت دانسته «رستاخیز» را از پرده پایین بکشد. هر مصلحتی هم تبعاتی دارد. این مصلحت نیز برای «رستاخیز» در عرصه داخلی و خارجی تبعاتی داشته. البته ما به مصالح دولت کاری نداریم و به تصمیمشان احترام می‌گذاریم. منتها هزینه این مصلحت‌اندیشی دولت را ما نمی‌توانیم برعهده بگیریم!

درویش با یک مثال، حرف‌های خودش را تکمیل می‌کند: فرض کنید برای یک هواپیما مجوز پرواز صادر نشده. بلیت‌ها فروخته شده. مسافران در وقت مقرر به سوار هواپیما شده‌اند. هواپیما تا آمده پیرد، گفته‌اند فتنه خیر! نباید پیری چون مصلحت نیست! خب، این

لغو پرواز، به‌هرحال تبعاتی دارد؛ برای مسافران و تیم پرواز و ... آیا نباید ارگانی که مجوز پرواز صادر کرده این تبعات را برعهده بگیرد؟ آیا نباید دولت تبعات پایین کشیده‌شدن «رستاخیز» را برعهده بگیرد؟ آن وقت آقای نوش‌آبادی سخنگوی وزارت ارشاد، به‌جای صحبت از این تبعات، فرهنگ و هنر را در حد توپ‌بازی تقلیل داده‌اند و گفته‌اند توپ در زمین سازندگان «رستاخیز» است.

قاطبه اهالی سینما دوست داشتند با او کار کنند».

یکی از خصوصیات حاتمی، توجه به ریزه‌کاری‌ها و اجزای صحنه بود. گرایش او به رئالیسم به‌قدری بود که می‌توان گفت به هاینرئالیسم نزدیک شده است. شایسته درباره این خصوصیت کارگردان «مادر»، گفت: «باید بگویم آقای حاتمی به ریزه‌کاری‌ها بسیار توجه داشت. ولی اصلا اهل ریخت‌وپاش نبود. هر چیزی را سر جای خودش استفاده می‌کرد.» وی در ادامه افزود: «مرحوم حاتمی علاوه بر دقت در نگارش، فیلم‌نامه را به صاحب‌نظران خارج و داخل سینما می‌داد تا ببخوانند و از نظرات دیگران استفاده می‌کرد.»

شایسته با اندوهی در کلامش به روزهای پایانی عمر علی حاتمی اشاره کرد: «یادم می‌آید که عزت‌الله انتظامی در صحنه‌ای کنار سقاخانه بود و می‌گفت خدایا بچه سالم به دنیا بیاید. بعد کمی آن‌طرف‌تر گریان می‌گفت خدایا علی را از ما بگیر. به‌هرحال تقدیر این بود که ایشان در کنار ما نباشد. ولی یاران ایشان کم نبودند که تا آخرین لحظه در کنارشان بودند. هنرمندانی همچون عزت‌الله انتظامی، محمدعلی کنشاورز، علی نصیریان، جمشید مشایخی، داوود رشیدی، اکبر عبدی، محمود کلاری، تورج منصوری، محمد مهدی دادگو، امین تارخ، احمد بخشنی، یونس صباحی، حسن حسن‌دوست، عبدالله گنجی، مجید میرفرخایی و تمامی همکاران ایشان.» شایسته در پایان متذکر شد: «یادم می‌آید که فیلم «جهان‌پهلوان تختی» توسط مقام معظم رهبری به شکل دوربین مداربسته کلید خورد. ایشان مورد احترام همگان بودند. نکته مهم اینک‌ه علی حاتمی هرگز فیلم ضعیف نساخت. بادش گرامی».

هفت جهان

باتمركز بر کشورهای قاره آمریکا

آرت بازل میامی به پایان رسید

● **شرق:** آرت‌بازل میامی به سمت ارتباط میان کشورهای قاره آمریکا رفته است و با افزودن سمنی با عنوان «مدیر آمریکا» درصدد گسترش بازارهای جدید به‌خصوص کوباست. آرت‌بازل از کشور سوئیس در سال ۱۹۷۰ آغاز شد و در سال‌های اخیر با تأسیس شعبه‌هایی در سال ۲۰۰۲ در میامی آمریکا و ۲۰۱۳ در هنگ‌کنگ این رویداد را گسترش داده است. آرت‌بازل میامی در تقویم دنیای هنر آمریکا جایگاه خود را محکم کرده است و برای خریداران و فروشندگان آثاری همچون نقاشی، مجسمه و چیدمان‌های جاه‌طلبانه به یک محل اصلی برای مبادله معصلات بزرگ تبدیل شده است. آرت‌بازل میامی که امسال وارد چهاردهمین دوره خود شد، از سوم تا ششم دسامبر (۱۲-۱۵ آذر) برگزار شد. در این دوره ۲۶۷ گالری حضور داشتند که از ژوئن (خرداد) سال جاری آمده حضور در آرت‌بازل میامی شدند. بهترین برندها از ماه آگوست (مرداد) دعوت و بهترین اتاق‌های هتل‌ها هم در اولین هفته سپتامبر (اواخر مرداد و اوایل شهریور) زرورو شدند. همچنین ۲۹ غرفه و سه واسطه‌گر هنر نیز که برای اولین‌بار در آرت‌بازل میامی شرکت کرده‌اند. موفق به دریافت مدرک از سوی سازمان‌دهندگان نمایشگاه شده‌اند. ژاکلین ترن، مدیر گالری «متیو مارک» که دارای چهار شعبه در نیویورک و دو شعبه در لس‌آنجلس است، در مورد آرت‌بازل میامی گفت: «میامی یک نمایشگاه مهم برای ماست که در آن نمایشگاه‌گردان‌ها و مجموعه‌داران مهمی را ملاقات می‌کنیم. ما بهترین آثارمان را برای این نمایشگاه نگه می‌داریم. رویکرد ما تنها فروش نیست بلکه می‌خواهیم خودمان را به جلو ببریم و ارزش‌هایمان را تقویت کنیم.» به گزارش نیویورک‌تایمز، درحالی محل قرارگرفتن بخش‌های مختلف این نمایشگاه در سال ۲۰۱۵ همچنان باقی مانده است. بزرگ‌ترین خبر از پشت‌صحنه این رویداد می‌آید. مارک اسپیکلر، مدیر بخش جهانی آرت‌بازل، سمت جدیدی را با عنوان «مدیر آمریکا» برای این نمایشگاه تعریف کرده است که نوح هورویتس عهده‌دار آن شده است. اسپیکلر در مورد افزوده‌شدن این سمت گفت: «ما نیاز داشتیم که زمینه‌های بیشتری را تحت پوشش قرار دهیم و من تا زمانی که مدیر بخش جهانی هستم، نمی‌توانم این بخش را مدیریت کنم». هورویتس نیز در مورد اهدافی که مدیر بخش آمریکا قرار است در آرت‌بازل میامی دنبال کند، چنین عنوان کرد: «این سمت تنها مدیریت نمایشگاه میامی نیست بلکه یک موقعیت فراگیر برای ارتباط میان کانادا، ایالات متحده، آمریکای شمالی و جنوبی است. من می‌توانم به دیدن گالری‌ها بروم و دسترسی بیشتری برای ارتباط با گالری‌های آمریکایی داشته باشم. من می‌توانم به مرکزبوسیستی بروم و در دیداری که با گالری‌های این شهر خواهم داشت، درباره آرت‌بازل هنگ‌کنگ و تمایل آنها برای حضور در این رویداد از آنها صحبت کنم.» در این دوره حدود نیمی از گالری‌هایی که در آرت‌بازل میامی حضور دارند از ایالات متحده و آمریکای لاتین هستند. واسطه‌های هنری هم از کشورهای همچون برزیل، آرژانتین و مکزیک به میامی سفر کرده‌اند چراکه این نمایشگاه بزرگ‌ترین موقعیت سال برای ارتباط با خریداران جهانی است. سیلویا سینترا، مؤسس یکی از گالری‌های رودودانبرو که از طریق ایمیل با نیویورک‌تایمز گفت‌وگو کرده است، اظهار کرد: «ما برای پنج دوره در این نمایشگاه شرکت کردیم و در هر دوره مجموعه‌داران بیشتری به هنر برزیل علاقه‌مند شدند. به‌عنوان مثال در سال گذشته ما هرآنچه را که برای عرضه به نمایشگاه آوردیم، فروختم». هورویتس نیز در مورد کوبا که یکی دیگر از کشورهای قاره آمریکاست، به استقرار روابط دیپلماتیک میان واشنگتن و هاوانا اشاره کرد. از سوی دیگر استان آکین، مدیر موزه و باغ‌مجمعه هرشهورن که پانال «نقش جدید هنر در کوبا» را در سالن اصلی آرت‌بازل میامی سازماندهی کرده بود، گفت: «این یک چرخش بزرگ در تاریخ کوباست. بخش بزرگی از پول‌ها به سمت بازار هنر رفته است و ما شاهد این موضوع در آخرین دوسالانه هاوانا بودیم.»

یاد دوست

درگذشت فیلم‌ساز جوان ایرانی

● **شرق:** حمیده رضوی، فیلم‌ساز و یکی از دستیاران عباس کیارستمی، در یک سانحه رانندگی درگذشت. این فیلم‌ساز ایرانی تاکنون شش فیلم از جمله دو فیلم درباره پشت‌صحنه فیلم «کی‌سی برابر اصل» و «شیرین»، از آثار عباس کیارستمی، ساخته بود. «شهزاد»، «حراج ۵۰ درصد»، «تهانی» و «اول‌شخص مفرد» دیگر ساخته‌های این نویسنده، کارگردان و تهیه‌کننده ایرانی است. او در سال‌های گذشته همراه عباس کیارستمی در پروژه‌های هنری‌اش بود. حمیده رضوی با حضور در کارگاه‌های فیلم‌سازی عباس کیارستمی فیلم‌سازی را شروع کرد و سپس به ساخت فیلم کوتاه پرداخت.